

BOOK REVIEW / PRIKAZ KNJIGE**OSNOVI SISTEMA ZAŠTITE*****Branislav Anđelković***

Specijalizacija nauka i produbljivanje sve užih područja istraživanja doveli su do gubitka predstave o celini istraživanih problema, kao i do ozbiljnih problema sporazumevanja, čak i u okviru istih nauka. Ublažavanju, a kasnije i prevazilaženju posledica ovakvog razvoja nauka, bitno je doprinela opšta teorija sistema. U proučavanju sistema opšta teorija sistema koristi sistemski pristup kao metodološki pristup naučnom istraživanju, sistemsko mišljenje kao osnovu sistemskog pristupa i sistemsku analizu kao metodološki postupak saznavanja sistema.

U svojoj knjizi „Osnovi sistema zaštite“ autor dr Branislav Anđelković polazi, upravo, od postavki, principa i zakonitosti opšte teorije sistema, te u opisu i analizi zaštite radne i životne sredine primenjuje sistemski pristup. Posebno ističe značaj sistemskog pristupa u istraživanju kompleksnih sistema kakvi su, npr. tehnološki sistemi, sistem radne sredine i sistem životne sredine. Naime, osnovu izlaganja u knjizi čini odnos tehnološki sistem - radna sredina - životna sredina. Navedeni sistemi definisani su u odnosu na cilj posmatranja - očuvanje performansi kvaliteta uvođenjem odgovarajućih sistema zaštite. Promene u ovim sistemima, odnosno transformacije ulaznih u izlazne veličine i karakteristike, razmatraju se u odnosu na izmenu materijalno energetske tokove.

S obzirom da se kvalitet ovih sistema definiše i analizira sa aspekta uloge i potreba čoveka, posebno poglavlje je posvećeno čoveku, njegovim interakcijama i odnosima sa drugim elementima tehnološkog sistema, sistema radne sredine i sistema životne sredine. Analiziraju se psihofizičke karakteristike i opterećenja čoveka u okviru materijalno - energetske i informacione tokove, koji se ostvaruju pri realizaciji

funkcija cilja posmatranih sistema. Posebno se razmatraju negativne posledice radnih aktivnosti u radnoj i životnoj sredini.

Negativne posledice rada i radnih aktivnosti se odražavaju na ugrožavanje zdravlja ljudi, radom stečenih i prirodom stvorenih vrednosti, što dovodi do promena stanja i performansi kvaliteta sistema. Stoga se posebno razmatraju opasnosti i rizici prisutni u ovim sistemima, kao i aspekti zaštite koji doprinose održavanju i unapređivanju njihove bezbednosti. Prikazane su karakteristike rizika tehnoloških sistema, profesionalnih rizika i udesnih rizika, dat je pregled metoda za identifikaciju i ocenu rizika, kao i pregled kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja (karakteristika, indikatora), koji se koriste u analizi bezbednosti i rizika sistema.

Posebno su razmatrani sistemi zaštite na radu, zaštite od požara, zaštite životne sredine, upravljanja vanrednim situacijama i upravljanja komunalnim sistemima.

U okviru poglavlja koje se odnosi na *sistem zaštite na radu* polazi se od osnovnih pojmova zaštite na radu, bezbednosti i zaštite zdravlja ljudi u radnoj sredini. Razmatraju se nadležnosti i dokumenta koja donose međunarodne organizacije, u prvom redu Međunarodna organizacija rada. Takođe se daje prikaz institucija i organa Evropske unije, njihov razvoj i nadležnosti u donošenju dokumenta u oblasti zaštite na radu.

U razmatranju *sistema zaštite životne sredine* autor polazi sa stanovišta da su negativne promene u životnoj sredini uslovljene neusklađenim tehničko-tehnološkim razvojem i populacionim rastom stanovništva. Navodi teorije o životnoj sredini karakteristične za drugu polovinu XX veka. Razmatra osnovne nadležnosti i dokumenta koja donose međunarodne organizacije, institucije i organi Evropske unije u oblasti zaštite životne sredine.

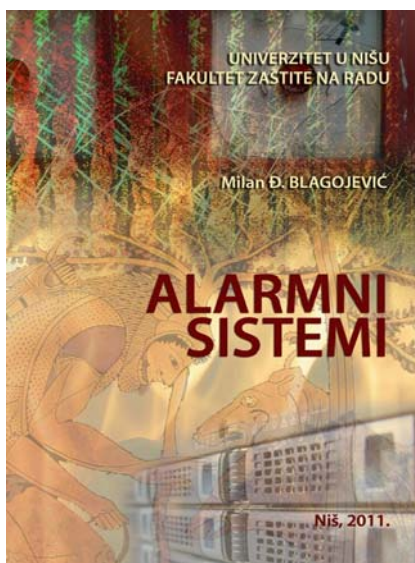
Zaštita od požara i upravljanje vanrednim situacijama danas zauzimaju značajno mesto. Stoga su opisani međunarodni i nacionalni nivoi organizovanja, kao i subjekti u sistemu zaštite od požara i sistemu upravljanja vanrednim situacijama.

U okviru dela koji se odnosi na *komunalne sisteme* razmatraju se delatnosti, zatim poslovi i zadaci po deletnostima i na nivou lokalnih samouprava, kao i nadzor nad realizacijom komunalnih proizvoda i usluga.

Sadržaj materije je izložen na jasan i razumljiv način, a poglavlja tako strukturirana da predstavljaju zaokružene celine izložene logičkim redosledom. Kroz analizu osnovnih elemenata, veza i uticaja tehnološkog sistema i sistema radne i životne sredine, uzroka degradacije ovih sistema, kao i različitih sistema zaštite, ova knjiga upućuje na efektivne načine i postupke zaštite radne i životne sredine.

Prof. dr Suzana Savić
Fakultet zaštite na radu u Nišu

BOOK REVIEW / PRIKAZ KNJIGE

ALARMNI SISTEMI
*monografija***Milan Blagojević***- Izvod iz predgovora -*

... Tekst ovog rukopisa je nastao na osnovu predavanja koje je autor držao iz predmeta *Sistemi za otkrivanje i dojavu požara*, iz predmeta *Alarmni sistemi* u okviru diplomskih akademskih studija i jednog dela predavanja iz predmeta *Tehnički sistemi zaštite* u okviru osnovnih akademskih studija na Fakultetu zaštite na radu u Nišu. Takođe, za knjigu su iskorišćena i predavanja koja je autor držao na Kriminalističko – policijskoj akademiji u Beogradu iz predmeta *Sistemi fizičko tehničke zaštite* na Specijalističkim studijama. Svakako da ovaj tekst mogu koristiti i studenti drugih fakulteta, kao i svi oni koji se bave različitim aspektima bezbednosti i zaštite lica, imovine i poslovanja.

Monografija pod nazivom "ALARMNI SISTEMI" ima ukupan obim od 322 strane kucanog teksta formata B5 sa 181 slikom, 46 tabela i spiskom korišćene literature i web stranica koji sadrži ukupno 146 jedinica.

Tekst monografije, posle predgovora i sadržaja je sistematizovan u 3 celine sa ukupno 25 poglavlja:

Deo I - Opšte o alarmnim sistemima

0. Uvod
1. Istorijat
2. Sistemi za prikupljanje podataka
3. Senzori i detektori (javljači)

Deo II - Sistemi za dojavu požara

4. Detekcija parametra požara
5. Detektori (javljači) požara
6. Ručni javljači požara

7. Detektori toplote
8. Detektori dima
9. Detektori plamena
10. Detektori ugljen-monoksida
11. Višesenzorski (višekriterijumski) detektori
12. Organizacija sistema za dojavu požara
13. Projektovanje sistema za dojavu požara

Deo III - Sistemi za zaštitu od provale

14. Sistemi za zaštitu od provale
15. Alarmni kontakti
16. Detekcija loma stakla
17. Ultrazvučni detektori pokreta
18. Mikrotalasni detektori pokreta
19. Infracrveni detektori pokreta
20. Kombinovani detektori pokreta
21. Detektori prisustva
22. Zaštita perimetra
23. Organizacija sistema za zaštitu od provale

24. Literatura

- Izvodi iz recenzija -

... Sadržina rukopisa pokazuje da se radi o opsežnom, metodološki dobro osmišljenom tekstu koji je originalan u smislu sagledavanja problematike alarmnih sistema i mogućnosti njihove primene u našim uslovima. Korišćenje literature na različitim jezicima ukazuje na autorov komparativni pristup problemu koji je bio neophodan kada se ima vidu nedostatak ne samo domaće literature na ovu temu, već i odgovarajuće zakonske regulative iz ove oblasti.

... Rukopis pruža celovit uvid u problematiku alarmnih sistema. Izložena materija može, osim upoznavanja teorijskih postavki načina realizacije pojedinih komponenti i sistema u celini, da obezbedi i primenu prikazanog sadržaja u procesu projektovanja i implementacije alarmnih sistema.

Prof. dr Dejan M. Petković
Fakultet zaštite na radu u Nišu, Univerzitet u Nišu

... Na osnovu izloženog može se zaključiti da rukopis "ALARMNI SISTEMI", autora dr Milana Đ. Blagojevića, vanrednog profesora Fakulteta zaštite na radu u Nišu, svojim sadržajem, metodološkim pristupom i obimom, predstavlja značajan doprinos izučavanju problematike alarmnih sistema u našoj zemlji.

Prof. dr Radovan V. Radovanović
Kriminalističko-policijska akademija u Beogradu